

ורק לטובת ישראל ואינו חושב על עצמו, אלא אדרבה מפקיר עצמו למען עמו.

וזוה שאמר משה רבנו רעיא מהימנא: "יפקוד ה' וגו' איש על העדה אשר יוציאם ואשר יביאם", פי' שימסור נפשו עליהם, לצאת ולבא אף במקום סכנה, וזהו "ולא תהיה עדת ה' כצאן אשר אין להם רועה", אלא שיהיה הרועה בשבילים ולתועלתם ולא לתועלת עצמו.

וכעין זה מבאר הרה"ק ה"בני יששכר" זי"ע, על מאמר חז"ל (מוע"ק י"ז

ע"א) אם הרב דומה למלאך ה' צבאות תורה יבקשו מפיו, שהנה יהודי הוא במדרגה גבוהה יותר ממלאך, שמלאך נקרא עומד וישראל נקרא הולך ממדרגה למדרגה, גבוה מעל גבוה, ונהיה כמעין המתגבר, אבל מלאך, איך שנברא כך הוא נשאר, והרב עם תלמידיו יכול לחשוב לתועלת עצמו כמו שאחז"ל (תענית ז ע"א) מתלמידי יותר מכולם, א"כ ילמד עמהם רק דבר שהוא צריך לו, ולא דבר שצריכים התלמידים, אך זה לא טוב, אבל רב שמסכים ללמוד רק מה שצריך התלמיד, אפילו אם הרב כבר יודע זאת, כי הוא כבר למד זאת פעמים רבות, ואין לו בזה תועלת, אבל היות והוא חושב רק על תועלת התלמיד, ע"כ הוא לומד עמו, זהו רב שדומה למלאך ה' צבאות, וממנו ילמדו תורה כי הוא מסכים להשאר עומד, ומוותר על עליותיו, בכדי שהתלמידים יתעלו בתורה ויר"ש.

ירא אלוקים, וזה שאמר הכתוב "והיתה לו ולזרעו אחריו ברית כהונת עולם", שזה קדושת הכהונה, שיהיו דורות הבאים בקדושה ובטהרה, למה, כי תחת אשר קנא לאלוקיו, וכמו שאומר רש"י בשביל אלוקיו, בלי שום פניות ונגיעות אשיות, וכן שקנאת ה' תהיה קודם כל מעצמו, שיתבע מעצמו ואח"כ מאחרים, וכמו שכתוב לפני זה "בקנאו את קנאתי בתוכם", שראשית דבר הקנאות צריך להיות מעצמו, מתוכם, אז זוכים לדורות ישרים יבורך שמתנהגים בקדושה ובטהרה.

* * *

יפקוד ה' אלוקי הרוחות איש על העדה וגו', ולא תהיה עדת ה' כצאן אשר אין להם רועה (כ"ז, ט"ז – י"ז)

ראיתי ב"ליקוטי אנשי שם", שמביא בשם ה"כתב סופר", שה"כתב סופר" זצ"ל אמר שעה אחת קודם פטירתו לעומדים סביב מטתו, שהרועה צאן אשר ירעה את צאנו במקום דשא ומרעה שמן, ומקום מים חיים, וזאת הוא לא עושה מאהבת הצאן, רק מאהבת עצמו, כי הצאן הם קניניו, ובשביל קנינו צריך להנהיגם במקום דשא ומרעה שמן ומים חיים, ומשתדל שלא יטרפו אותם החיות הרעות, הכל לכבוד עצמו כדי שקנינו יתרבה, ולא יתמעט, אבל רועה נאמן רועה ישראל, כל מחשבתו היא אך

והנה הקב"ה אמר למשה (במדבר כ"ז, י"ח) "קח את יהושע איש אשר רוח בו וסמכת את ידך עליו", ופירש רש"י: כדאי הוא יהושע שלא מש מתוך האוהל ליטול שכר שימוש, וזהו שאמר שלמה (משלי כ"ז, י"ח) "נוצר תאנה יאכל פריה", וכתב השפתי חכמים שישב כל הזמן בתוך האוהל ולמד תורה, ובסוף הדברים כתוב (במדבר ל"ד, ט) "ויהושע בן נון מלא רוח חכמה כי סמך משה ידיו עליו", ורואים מכאן שהנהגה לא נוטלים לבד, כי זה לא יועיל, ולא יצליח, ולא תהיה תקומה.

הנהגה זה דבר שמשמים מכריזים עליו, כמאמר חז"ל (סנהדרין ל"ח ע"ב), שהקב"ה הראה למשה דור דור ודורשיו, דור ודור ומנהיגיו, רק צדיק כזה צריך להאמין בו ולהתבטל לפניו, והוא אשר יוציאם מהצרות ומיצר הרע, ואשר יביאם אל הקדושה, וצריכים הרבה להתפלל שנוכה להתקשר לצדיק אמיתי לצדיק ששורש נשמתו אצלו, וכדאי באוה"ח הק' עה"פ (במדבר כ"ז, י"ח) "איש אשר רוח בו", שמשם רבנו היה שורש כל נשמות ישראל, וזהו איש אשר רוח בו, שיהושע היה שורש רוחם של כלל ישראל, וזהו שצריך להתפלל בתפילה ובתחנונים, להתקשר לצדיק אמת, ורק לזה ששורש נשמתו ורוחנו נמצא בקרבו.

ובזה אפשר לפרש מאחז"ל (נ"ז קט"ז)

ע"א), מי שיש לו חולה בתוך ביתו ילך אצל חכם שבעירו, כדי שיבקש עליו רחמים, למה דוקא חכם שבעירו יבקש עליו רחמים, אך י"ל דרך חכם שבעירו, זה חכם ששורש נשמתו אצלו, הוא יכול לעזור עליו רחמים.

עוד אפשר שיבקש עליו רחמים על החכם, כדי שיהיה בגדלות המוחין ויוכל להשפיע עליו, כי לפעמים החכם הוא בקטנות המוחין ולא יוכל להשפיע עליו.

עוד אפשר לומר, שיבקש עליו רחמים זה על עצמו, שיהיה לו כלי קיבול לקבל את ההשפעות, כי לפעמים החכם משפיע, אבל המקבל מצד עצמו אינו כלי ראוי לקבל את ההשפעות, ועל זה צריך לבקש רחמים על עצמו.

חסיד אמיתי קודם שנכנס לרבו, אומר תהילים, ומכין עצמו להיכנס לרבו, על ידי תשובה, אבל אין הכוונה כדי שרבו לא יראה עליו חטאים, כי הרי זה כל המטרה שהולך לרבו להתוודות לפניו על חטאיו, ולבקש תיקון תשובה, וכדאי בספרי הצדיקים, רק התהילים והתשובה שעושים לפני שנכנס להצדיק, זה בשני הבחינות א' שהצדיק יהיה בגדלות המוחין ויוכל להשפיע עליו, ב' שהמקבל יהיה כלי מוכן לקבל השפעה.

[מדרש רמב"ם]

ויש להוסיף עוד, דהנה איתא ברש"י (במדבר כ"ג, ה) והוא ממדרש תנחומא (כלק פ"א) למה השרה הקב"ה שכינתו על גוי, כדי שלא יהיה לגוים פתחון פה לומר, אילו העמדת לנו נביאים גם אנחנו היינו חוזרים למוטב, ע"כ העמיד להם את בלעם לנביא והם פרצו גדר עולם.

ולכאורה קשה הרי האומות העולם היו יכולים לטעון, א"כ למה העמדת לנו כזה נביא כמו בלעם, תעמיד לנו נביא כמשה, שיחזירנו בתשובה ולא נפרוץ גדר עולם.

אך כבר ביארתי לעיל בס"ד כי דור דור ודורשיו והמנהיג לפי הדור, כשהעם ראוי, הם זוכים ויש להם מנהיג טוב שמעלה אותם, כמו ישראל שהם קדושים ומגיע להם מנהיג כמשה רבינו רעיא מהימנא, אבל אומות העולם שהם כולם מושחתים, אי אפשר לתת להם מנהיג קדוש, כי הוא גם יהיה מושחת, ע"כ קיבלו מנהיג כבלעם שהוא היה גדול בנבואה, והוא פרץ להם גדרו של עולם.

וכיו"ב איתא בשם האר"י הק' למה כתוב במצרים (קמות י"ב, י"ג), ועברתי בארץ מצרים, אני ולא מלאך אני ולא שרף, כי מצרים היה שטופי זימה, ע"כ אפילו אם מלאך היה יורד למצרים היה ח"ו מתגשם, ע"כ הקב"ה בעצמו

יורד למצרים, אבל ישראל קדושים הם כמו שאומרים בתפילה (להרה"ק הר"ר אלימלך ז"ע): גלוי וידוע לפניך שרצונינו לעשות רצונך, ומה מעכב שאור שבעיסה ושיעבוד מלכיות, והיות שרצון עם ישראל הוא לעשות רצונו ולעובדו בלבב שלם, לכן הם זוכים למנהיג כמשה שמדריכם בדרך הטוב.

הרבי ר' מנדלי מוורקי זצוק"ל אמר שצריך רבי כזה שמנקר את הורידים, פירוש לא לחפש רבי בשביל שיעשה לנו מופתים וכדומה, ויברך אותנו בשפע ברכה והצלחה, זה לא עיקר התפקיד שלזה צריך רבי, זה דבר שבא ממילא, רק עיקר התפקיד הוא, "אשר יוציאם ואשר יביאם", יוציאם מהטומאה ויכניסם לקדושה יותר ויותר ויעלם דרגה אחר דרגה, עבור זה צריך רבי, ורק רבי כזה צריך, זה מלמדנו הרה"ק ר' מנדלי מוורקי זצוק"ל, בזה שאמר שצריך רבי שמנקר את הורידים.

עובדא ידענא מאדם אחד מתושבי קרית אתא, שהיה צריך פעם ישועה גדולה, ונסע לכ"ק אדמו"ר ה"בית ישראל" זצוק"ל, בכדי שיברך אותו ויפעל בעדו, ישועה, וה"בית ישראל" כששמע שבא מקרית אתא, אמר לו יש לך את המאקאווא רב זצוק"ל, וכתוב מי שיש לו חולה בתוך ביתו ילך אצל חכם שבעירו, לך אליו ויפעל בעדך, וכן הוזה, ורבנו הק' ממאקאווא זצוק"ל

פעל בעדו, מה הפירוש בדבר זה. למה שלח ה"בית ישראל" אותו אל רבנו ממאקאווא, כי הוא החכם שבעירו, שמנקר את הורידים, שמוציאם מהיצר הרע ומעלם ממדרגה למדרגה יותר ויותר, לכן הוא יפעל את הישועות, כי הא בהא תליא, והסיבה לזה כי הוא שורש נשמתו.

ואפשר לפרש "ולא תהיה עדת ה' כצאן אשר אין להם רועה", עדת זה אותיות "דעת", שכידוע "דעת" זה דרגה גבוה בעשר ספירות כמו כתר, לומר שצריך מנהיג כזה שיכול לרומם את העם, דרגה אחר דרגה, עד לדרגת דעת גבוהה מאוד, והנה משה רבנו היה מנהיג כזה, ובעבור זה נקרא דור המדבר דור דעה, שהגיעו לדרגה של דעת, וגם אצל יהושע כתוב (סופטים כ, ז) "ויעבדו את ה' כל ימי יהושע", משמע שישראל הגיעו בזמנו לדרגה של עבד ה', ויעבדו את ה', ודרגה של עבד ה' זה היתה דרגתו של משה, כמש"כ (מלאכי ג, כ"ג) "זכרו תורת משה עבדי", משה היה עבד ה', וכן כלב בן יפונה, (מלכים י"ה, כ"ד) "ועבדי כלב", וכדאי באור החיים הק' בפר' שלח, שכלב זכה לדרגה של עבד, מה שלא זכה יהושע.

רואים מכל הנ"ל, מה תפקידו של מנהיג בישראל, צריך להיות "למען דעת צדקות ה'" כשהמטרה היא לרומם את העם לדרגה של דעת. ועי"ז

זוכים לצדקות ה', ועל מנהיג וצדיק כזה צריך הרבה להתפלל, ולהתחנן בכדי לזכות להתקשר עם צדיק אמת, ותפילות עוזרות לזה.

והעמדת אותו לפני אלעזר הכהן ולפני כל העדה וצויתה אותו לעיניהם (כ"ז, י"ט)

לבאר הענין של "וצויתה אותו לעיניהם", הרי כתוב "לפני אלעזר הכהן ולפני כל העדה", אך יש לומר ע"ד דרש, שמנהיג הרי ידוע שהוא צריך לדאוג לעמו, בכלל ובפרט, לגשמיות ולרוחניות, והכל הא בהא תליא, אם הרוחניות כדבעי, ממילא גם הגשמיות כדבעי, ולהגיע לרוחניות בשלימות, הוא בהקדם מה שאחז"ל (תנחומא ט"ז) עין רואה ולב חומד וכלי מעשה גומרים, וממילא אם יש שמירת עיניים, אז ממילא יש גם שמירת הלב, וממילא מעשיו מתוקנים, וזה הקב"ה ציווה למשה "קח את יהושע" ותעמיד אותו לפני אלעזר הכהן ולפני כל העדה, "וצויתה אותו", פירוש תצוה את יהושע שכל עבודתו תהיה "לעיניהם" על שמירת עיניהם של העם, ואז ממילא המחשבה מתוקנת, ואז גם הגשמיות והרוחניות יעלו כהוגן. ה' יזכנו לשמור את העיניים והמחשבה בקדושה ובטהרה.

פרשת מטות

שמות

שמות

וישלח אתם משה אלף למטה
לצבא אתם ואת פנחס בן אלעזר
הכהן לצבא (ל"א, ו)

לכאורה קשה מדוע כפל הלשון
פעמיים "אתם", וכבר עמדו
בזה המפרשים, ואענה גם אני את חלקי
בס"ד, דהנה ידוע מספרי מוסר שכשאחד
מתנהג במידת האמת, הוא זוכה ויש לו
הצלחה בכל מעשי ידיו, אתם זה אותיות
אמת, והכי פירושו, שמשו רבנו רצה
שהם יצליחו במלחמה אז הוא שלח אתם
את מידת האמת, ובזה הם יצליחו בכל
מעשיהם, וינצחו במלחמה.

* * *

ואת בלעם בן בעור הרגו בחרב
(ל"א, ח)

ובנביאים יהושע (י"ג, כ"ז) ואת בלעם
בן בעור הקוסם הרגו בחרב
אל חלליהם.

ולכאורה כאן בתורה כתוב בלעם בן
בעור הרגו בחרב, ולמה
בספר יהושע בלעם בן בעור הקוסם הרגו
בחרב, למה הוא מוסיף המילה הקוסם,
הרי אנו יודעים שהוא היה קוסם.

ואפשר לומר שכל זה שהרגו את בלעם
זה לא היתה בעבור נקמה. אלא

רצו לבער את רוח הטומאה, כי כל
עצמותו של בלעם זה עצמותו של רוח
הטומאה, ובזה שהרגו את בלעם, הם
הרגו את רוח הטומאה, והעבירו רוח
הטומאה מן הארץ, וע"כ כתוב בספר
יהושע, ואת בלעם בן בעור "הקוסם"
הרגו בחרב אל חלליהם, שעקרו את כל
טומאת מדין אל חלליהם, פרוש, עם כל
הגרורות של הטומאה באיזה מקום
שנמצא.

וע"כ כתוב במלחמת מדין "ולא נפקד
ממנו איש", שכשהולכים לעקור
את הטומאה ע"י הקדושה, וזה נקמת ה'
במדין, מלחמת הקדושה בטומאה, אז
זוכים שלא נפקד ממנו איש.

ובזה אפשר לתרץ קושית הרמב"ן
שהקשה למה רק אחר מלחמת
מדין כתוב דיני הגעלה של כלי מדין ולא
אחר מלחמת סיחון ועוג.

והתירוץ הוא שבמלחמת סיחון ועוג,
היה מלחמה נגד אנשים,
והרגו את עם של סיחון ועוג, אבל כאן
במלחמת מדין היתה מלחמת הקדושה
נגד הטומאה, ע"כ נתנה כאן מצוות
גיעולי מדין, להכשיר את הכלים, כל
אשר יבא באש תעבירו באש, כדי

שמחת

פרשת מטות

אליהו

קעב

להעביר הטומאה מכל מקום שנמצאת,
אפילו טומאת כלים, כדי שלא תשאר
שום טומאה בעולם.

אוצר החכמה

★ ★ ★

אודיח 1234567

וימסרו מאלפי ישראל וגו' (ל"א, ה)
ולא נפקד ממנו איש (ל"א, מ"ט)

במלחמת מדין היתה מסירות נפש לה',
ע"כ זכו ל"לא נפקד ממנו איש", שאף

אוצר החכמה

אחד לא מת, וזה בכל מלחמת היצר של
האדם יום ביום בכל חיי האדם, כשאדם
מקיים מצוות ה' ומחנך את בניו ובנותיו,
במסירות נפש, ולא מתפעל מהסובבים
אותו, שמפריעים לו בעבודת ה', אז הוא
זוכה שלא נפקד ממנו איש, פרוש שכל
צאצאיו ילכו בדרך ה', ואף אחד לא
יעזוב את דרכו, כי ע"י "וימסרו", זכו
ל"לא נפקד ממנו איש".

פרשת מסעי

אוצר החכמה

ויכתוב משה את מוצאיהם
למסעיהם על פי ה', ואלה מסעיהם
למוצאיהם (ל"ג, ט)

שואלים המפרשים למה כתוב בפסוק
פעם מוצאיהם למסעיהם ואח"כ
מסעיהם למוצאיהם.

ואפשר לומר שכאן מרומז, שיהודי
רוצה להנהיג ביתו על פי דרך
ה', ושגם זרעו אחריו יתנהגו בדרך ה',
ועוד יוסיפו יותר ויותר בעבודת ה', אז
העצה היא "ויכתוב משה את מוצאיהם
למסעיהם על פי ה'", פרוש, שכל יהודי
יכתוב את מוצאיהם, את המקור שלו, את
עבודת ה' של אבותיו, ואבות אבותיו,

איך הם התנהגו בדרך ה' בלי שום
פשרות, ובלי שום התחכמויות, בבחינת
"אשא עיני אל ההרים", ודרשו חז"ל אל
תקרי ההרים אלא ההורים, וכמו שכתבו
חז"ל שיצייר לעצמו דמות דיוקנו של
אביו ואז ינצל מהעבירה, זה לא רק דמות
דיוקנו של אביו איך הוא נראה, אלא איך
הוא עבד את ה', ובכל הנסיונות שהיה
לו, איך עמד בהם, זה יהיה לו סיוע
להנצל מהעבירה.

וזהו "ויכתוב משה את מוצאיהם",
כשיהודי כותב את מוצאיהם זה גם
על הכתב, וגם בבחינת "כתבם על לוח
ליבך", "למסעיהם על פי ה'", זה יתן לו

כי אתם עוברים את הירדן אל ארץ
כנען (ל"ג, נ"א)

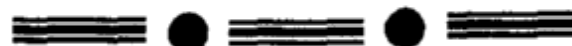
וְיָרֵדְךָ

ירדן מלשון ירידה, אתם אותיות אמת,
ואתם ר"ת של "מה אהבתי תורתך"
(תהלים קי"ט, ל"ז), והיינו, דעל ידי שאדם
מתנהג במדת האמת, וגם לומד ואוהב
את התורה, הוא יכול לעבור את הירדן
את הירידה שיש לפעמים אצל האדם,
וזה נהפך לירידה לצורך עליה אל ארץ
כנען, ויוכל להמשיך על עצמו את
קדושת ארץ ישראל, כי ע"י שמתנהג
במדת האמת וחותרו של הקב"ה אמת
כדאי' במדרש (דכ"ר א, י) יוכל להמשיך
על עצמו כל מיני השפעות טובות חסדים
ורחמים.

שיזכה להיות בבחינת "למסעיהם על פי
ה'", שכל מסעיו בעולם הזה יהיו על פי
ה', וגם יזכה להמשך הפסוק, ואלה ו'
מוסיף על ענין הראשון, "ואלה מסעיהם
למוצאיהם", שאפילו מוצאיו שלו שזהו
זרעו אחריו, גם ילכו כל חייהם לפי
מסעיו שלו, בבחינת "וילכו שניהם
יחדיו" שכתוב בעקידה, באברהם ויצחק,
שע"י מסירות נפש לעבודת ה', אז
הולכים האבות והבנים יחדיו בעבודת
ה', ולא האב יעבוד ה', והבנים כבר לא,
אלא יהיה וילכו שניהם יחדיו בבחינת
"ולא ידח ממנו נידח", שכל זרעו אחריו
לדורי דורות, ילכו מעלה מעלה בעבודת
ה'.

★ ★ ★

הוציא חכמה

הדפסה ברזולוציית מסך - להדפסה איכותית הדפס ישירות מן החכמה

שמחת אליהו - על התורה ומועדים דויטש, שמחה הכהן בן אליהו עמוד מס': 171 הודפס ע"י אוצר החכמה

1234567

פרשת דברים

1234567

1234567

אלה הדברים אשר דיבר משה אל כל ישראל (א, א)

הנה הר"ת של אשר דיבר משה הוא בגימטרי' מה, לרמז על שפלות כדכתיב (שמות ט"ז, י"ז) "ונחנו מה", והיינו שכל מה שמשה רבנו זכה להיות המנהיג של כלל ישראל, "דבר" זה מלשון מנהיג כמאז"ל (סנהדרין ח, ע"א) דבר אחד לדור ולא שני דברים לדור, זה מפני שהיה שפל באמת ועניו גדול ואמר ונחנו מה, כמאמר הזה"ק (ח"א ק"א ע"ב) מאן דאיהי ועיר איהו רב.

* * *

אלה הדברים אשר דיבר משה אל כל ישראל (א, א)

אלה הוא ר"ת אבק לשון הרע, עיין במגלה עמוקות, לרמז שמשה רבנו הזהיר אל כלל ישראל מלדבר גם אבק

לשון הרע, וזה נרמז ג"כ במש"כ (תהלים ק"ז, מ"ג) "מי חכם וישמור אלה" היינו שנזהר מ"אלה" ר"ת: אבק לשון הרע וכנ"ל.

* * *

בעבר הירדן בארץ מואב הואיל משה באר התורה הזאת לאמר (א, ז)

ב"באר משה" להרה"ק מאו"זרוב זי"ע איתא, דבאר הוא בגי' בני חיי מזוני, שמשה רבנו השפיע בני חיי במזוני דרך התורה.

ואפשר לומר דהנה "באר" הוא ר"ת "בידך אפקיד רוחי" והיינו ענין של מסירות נפש, שאם לומדים תורה עם מסירות נפש, עבור תורה, או החזקת התורה, בזה האדם זוכה לכרכת בני חיי ומזוני רוויחי.

באר את התורה הזאת לאמר
(א, ה)

כתוב בתהילים (נ"א, י"ג) "לב טהור ברא
לי אלוקים" וכו', סופי תבות של
"לב טהור ברא" זה באר, וזה מרומז כאן
שתורה צריכים ללמוד בקדושה ובטהרה,
ולא ללכת אחר תאוות ליבו וע"כ הואיל
משה "באר" את התורה הזאת לאמר,
שילמדו התורה בבחינת לב טהור ברא לי
אלוקים.

בעבר הירדן בארץ מואב הואיל
משה באר את התורה לאמר (א, ה)

הנה ידוע שלימוד התורה הק' צריך
להיות מתוך מסירות נפש, ורק על
ידי מסירות נפש להקב"ה, ולימוד תורה
מתוך יגיעה, אפשר להגיע להבנת
התורה, וזהו שאחז"ל (ברכות ס"ג ע"ב),
אין התורה מתקיימת אלא במי שממית
עצמו עליה, שנא' (במדבר י"ט, י"ד) "זאת
התורה אדם כי ימות באהל", "באר" הוא
ר"ת בידך אפקיד רוחי, לרמוז כשיהודי
לומד תורה במסירות נפש בבחינת בידך
אפקיד רוחי, וחושב רק לעשות רצון
בוראו, ונחת רוח ליוצרו, ואינו חושב על
עצמו כלום, הוא יכול לזכות להבנת
התורה, "באר את התורה הזאת".

ובזה אפשר לפרש את כל ענין הבארות,
שאברהם חפר וסתמום פלישתים,
ויצחק חפר בארות, עד "כי עתה הרחיב
לנו ה' ופרינו בארץ", (בראשית כ"ו, י"ח -
כ"ג). שהאבות הק' רצו להחדיר בדורות
הבאים את הענין של מסירות נפש לה',
וגם השפעות של בני חיי ומזוני, וע"כ
סתמום פלישתים, כי הסטרא אחרא נלחם
דוקא על מסירות נפש לתורה, ועל
השפעות טובות, וע"כ כשכבר לא רבו
עוד על הבאר, דוקא אז אמר: כי עתה
הרחיב לנו ה' "ופרינו בארץ", בכוח
המסירות נפש לתורה"ק יהיה השפעות
טובות של בני חיי ומזוני רניחי.

ובזה אפשר לפרש עוד, מה שאחז"ל
(שמו"ר א, ל"ב) שמצינו שלאבות
נזדמן זיווגם ליד הבאר, אצל יצחק באר
לחי רואי, ואצל יעקב שהוא מצא את
רחל בבאר בשעה שבאה להשקות צאן
אביה, ומשה רבנו פגש את צפורה ליד
הבאר, שהושיע אותן מיד אלה שגרשו
אותן, ולמה דוקא זיווגם נזדמן דוקא ליד
הבאר, כי זיווגם וקדושתם של ישראל,
בדורות הבאים, בבחינת אבות כבשו את
הדרך לדורות הבאים, זה הכל היה
במסירות נפש לתורה ולקדושת ישראל,
וע"י מסירות נפש זו, שבונים בית
במסירות נפש לה', זוכים להשפעות
טובות של בני חיי ומזוני ריחי עד סוף
כל הדורות.

בעבר הירדן בארץ מואב הואיל משה באר את התורה הזאת לאמור (א, ה)

מנחת 1234567

הואיל ר"ת של הפסוק "הן יקטילני לו אייחל", לרמז על מה שנפסק בשו"ע הלכות תלמוד תורה סימן רמ"ו סעיף א', כל איש ישראל חייב בתלמוד תורה בין עני, בין עשיר, בין שלם בגופו, בין בעל יסורים, בין בחור בין זקן, וכו', שבכל מצב צריך ללמוד תורה, אפילו שהוא עני או חולה או זקן מופלג, שילמד תורה בבחינת "הן יקטילני לו אייחל".

* * *

ה' אלוקי אבותיכם יוסף עליכם ככם אלף פעמים ויברך אתכם כאשר דיבר לכם (א, י"א)

ברש"י פירש: אמרו לו, משה אתה נותן קצבה לברכותינו, כבר הבטיח הקב"ה את אברהם, אשר אם יוכל איש למנות וכו', אמר להם משה זו משלי היא, אבל הוא יברך אתכם כאשר דיבר לכם.

החידושי הרי"ם מבאר, דלכאורה אם יש את ברכת ה', מה אנו צריכים עוד לברכת משה, אלא הצדיק הוא הצינור שמנו בא השפע לעם ישראל, בבחינת מה שאמרו חז"ל (נלכות י"ז ע"ב) כל העולם ניזון בשביל חנינא בני,

וההסבר בזה שחנינא בני הוא השביל והצינור שעל ידו בא השפע לעם ישראל, וזהו בדוקא אם מחוברים אליו, ומקושרים עמו בקשר של קיימא, אזי מגיע ממנו השפע לכל אחד ואחד, וזהו זו משלי, אבל הוא יברך אתכם כאשר דיבר לכם, שהכל בא משלי דרך משה רבנו.

כל הענין שהברכות לפעמים לא מתקיימים אצל האדם, זה מפני שהאדם מלא חטאים ופשעים, והסטרא אחרא שוכנת אצלו, והם חוטפים את כל השפע שמגיע לאדם ויורד שפע אלוקי לקליפה רחמנא לצלן, וע"י התקרבות לצדיק אמת, התקרבות אמיתית, בבחינת ונפשו קשורה בנפשו, עי"ז מגיע לאדם בושא וכלימה מעוונותיו, ומתמלא הרהורי תשובה וחרטה, ואז הוא ראוי להיות כלי שיוכל לקבל את השפע שהקב"ה שולח לו.

וידוע מהספרים הק', שראיית פני הצדיק היא תיקון לפגם העיניים, אפילו כשאנו זוכה לשמוע ממנו דיבורים קדושים, רק ההסתכלות לבד זהו תיקון גדול, כמאמר חז"ל (עירובין י"ג, ע"ב) האי דעדיפנא מחבראי דחזינא לר' מאיר מאחוריו, וכל שכן כשזוכים לשמוע ממנו דיבורים קדושים דברי תורה ודברי מוסר, אז ידוע שבכל דיבור ודיבור שאדם מדבר יוצא רוח מפיו, וידוע מאמר חז"ל (ספר הקנה בראשית)

מאן דנפח מדיליה נפח, אז על ידי דיבורי הצדיק מגיע לו הארה מנשמת הצדיק, וכדכתיב בבריאת העולם "ויפח באפיו נשמת חיים" (בראשית ב, ז) וזה החלק האלוקי שיש באדם, וזה נקרא התקרבות לצדיק, לשמוע ממנו דיבורים קדושים ולהסתכל בפניו, ולזכות להרהורי תשובה, ואפילו כשהצדיק אוכל, הוא בבחינת כהנים אוכלים ובעלים מתכפרים (יכמות ל ע"א), ואז הצדיק הוא צינור שעל ידו מגיע שפע לעם ישראל.

* * *

ה' אלוקי אבותיכם יוסף עליכם ככם אלף פעמים ויברך אתכם כאשר דיבר לכם (א, י"א)

אוצר החכמה

אומר רש"י אמרו לו משה אתה נותן קצבה לברכותינו וכו' אמר להם משה זו משלי אבל הוא יברך אתכם כאשר דיבר לכם.

אוצר החכמה

שואלים המפרשים אם יש את הברכה מה שה' מברך את ישראל, אז מה צריך את ברכת משה.

ואפשר לומר, שכל השפע שיוורד לעם ישראל יורד ע"י הצדיקים ע"י משה, וכמו בברכת כהנים כתיב כה תברכו את בני ישראל ואני אברכם, (צמדנר ו, כ"ג) ואמרו בגמרא שני דעות, אני אברכם לכהנים, ואני אברכם לישראל, (גמ' חולין מט) לפי הדעה שאני אברכם לכהנים והכהנים לישראל.

הברכה עוברת דרך הכהנים, ואפילו לפי הדעה שאני אברכם לישראל, זה גם ע"י שהכהנים מברכים לישראל, ע"י זה אני אברכם לישראל, נמצא שהשפע מגיע בזכות ברכת כהנים, וכן בגמ' כל העולם ניזון בשביל חנינא בני וחנינא בני די לו בקב חרובין, ואמרו בספרים הק' כל העולם ניזון "בשביל" חנינא בני, פירוש שחנינא בני עשה שביל שדרכו תבוא הברכה לישראל, וכן כאן משה רבנו אמר זו משלי, פרוש אני מוריד שפע מלמעלה, אבל הוא יברך כאשר דיבר לכם, שע"י השפע שאני מוריד תקבלו אתם שפע אלוקי מהשמים. (אחר שכתבי זאת ראיתי בספר עטרת משה ממצאקאווא זצוק"ל שכתב כעין זה, וכחך שכיוונתי לדבריו הק').

* * *

הבו לכם אנשים חכמים ונבונים (א, י"ג)

מוגלא בפומא דרבנו הק' ממאקאווא ה"עטרת משה" זצוק"ל לומר תמיד, במקום שאין אנשים השתדל להיות איש, שבעניני קדושה צריך להיות איש ולא בהמה, ואפשר לפרש גם כאן: "הבו לכם אנשים חכמים ונבונים וגו' ואשמם בראשיכם", פירוש יש לקחת ראשים על העם, לא מספיק שיהיו חכמים ונבונים, אלא בראשונה אנשים שמתנהגים כאיש ולא כבהמה, ואחר כך שיהיו גם "חכמים ונבונים וידועים לשבטיכם".